

Titel: Opbyggelige Taler i forskjellig Aand

Citation: "Opbyggelige Taler i forskjellig Aand", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K8*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2005 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-ota-txr-shoot-k4.pdf> (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K8

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

4. Udgivelsesmåde

I årene 1838-1847 udsendte SK en lang række bøger på kommissionsbasis,* hvoraf OTA blev den sidste og, som vi skal se, samtidig den første honorarbog. Som kommissionsforfatter indgik SK for hver bogs vedkommende selv kontrakt med bogtrykker Bianco Luno og betalte udgifterne til papir og trykning. Forlagsboghandlerne C.A. Reitzel og P.G. Philipsen stod for salget af deres respektive kommissionsbøger og afregnede med SK, efterhånden som bøgerne blev solgt.*

Af en regning fra Bianco Luno, dateret 10. marts 1847, fremgår, at der af OTA blev trykt 525 eksemplarer på trykpapir.* Dertil kom 20 eksemplarer trykt på velinpapir, beregnet til gaver.*

I sommeren 1847 ønskede SK – måske træt af økonomiske spekulationer og af det dermed forbundne arbejde og besvær – ikke længere at være sin egen forlægger og indledte forhandlinger med forlagsboghandler Reitzel om, at denne skulle overtage restoplagene af de bøger, han havde i kommission. I optegnelsen NB2:113, dateret 3. aug. 1847, skriver SK: »Jeg staaer i Handel med Reitzel; og jeg veed, hvor skjødesløs han er; foregaaer jeg med et slet Exempel, saa god Nat.«*

I et udateret brev til Reitzel opstiller SK som forhandlingsgrundlag først en omhyggelig oversigt over restoplagene af 8 af de 12 kommissionsbøger og vender sig dernæst til sin seneste udgivelse:

Hvad »opbyggelige Taler i forskjellig Stil og Aand« angaaer, da er denne Bog jo udkommen i 47, saa jeg altsaa ingen Forestilling kan have om, hvad der af den er solgt. Lunos Regning af 10^d Martz 47 var stor 287rd 12ß. Heraf har jeg selv betalt Luno 87rd,* da han ønskede dem for Udlæg med Papir. De 200rd har De været saa god at lade overføre paa Deres Regning med Luno. Men De vil selv indsee, at førend jeg nærmere bestemmer Noget, maa jeg dog have en Forestilling om Afsætningen, samt have de 87rd udenfor. Skulde De imidlertid, hvad jeg jo selv ogsaa ønsker for at faae den Sag i Orden, ville have dem med, saa gjør blot et Bud i Forhold til min Maalestok, som De nu maa kjende den. Der er dog upaatvivleligt ikke solgt saa lidt af den. Overhovedet seer jeg dog nu, ved ret engang at tage den Sag frem, at der, med Undtagelse af den »litteraire Anmeldelse« endda ikke er solgt saa daarligt.*

Man ser, at SK på den ene side ønsker OTA afregnet som kommissionsbog, men at han samtidig anmoder Reitzel om at dække de resterende trykningsomkostninger på 87 rd. – de 200 rd. var allerede overført – og afgive et bud på restoplaget.* Resultatet af parternes videre drøftelser er nedfældet i Reitzels protokol over *Forhandling med Forfattere, Redacteurer &c 1835-[1858]*, s. 27.* Det fremgår heraf, at Reitzel for 1200 rd. købte restoplaget af kommissionsbøgerne *Gjentagelsen, Frygt og Bæven, Philosophiske Smuler, Begrebet Angest, Forord, Stadier paa Livets Vei, Tre Taler ved tænkte Leiligheder, Afsluttende uvidenskabelig Efterskrift og En literair Anmeldelse*.* Til slut hedder det: »Endvidere har jeg overtaget Forlaget af 'Opbyggel. Taler' mod et Honorar af 225 Rbd.;, hvorved alle Omkostninger ved Trykningen overtages af mig. Honoraret betaales den 31. Aug. d. A.« Hermed var den oprindelige kommissionsbog blevet en honorarbog.

Til forklaring på, hvorledes beløbet 225 rd. fremkommer, kan der opstilles følgende kalkule: De 525 eksemplarer af bogen har med en stykpris på 2 rd. 48 sk. udgjort en salgsværdi af 1312 rd. 48 sk. Fra dette beløb skal Reitzel fradrage 287 rd. til dækning af trykkeomkostningerne. Af restbeløbet – 1025 rd. 48 sk. – skal SKs honorar udregnes, og det udgjorde 225 rd. eller ca. 22% af nettobeløbet. Honorarets størrelse er i overensstemmelse med datidens almindelige honorarberegning.*

OTA solgte ikke særlig godt, og Reitzel fik ikke bogen udsolgt i SKs levetid.* At bogens dårlige salg har generet SK, fremgår tydeligt af den syrlige journaloptegnelse NB2:259 fra efteråret 1847:

Dersom Prof. Heiberg ved Juletid havde udgivet en lille Bog som heed »hvad man lærer af Lilien paa Marken og af Himm-lens Fugle, 3 Taler – saaledes udstyret at der stod meget Lidt paa Siden, saaledes indrettet og accomoderet at man ogsaa kunde faae Exemplarer med Guldsnit, ja nogle med et Silke-Baad i for at hænges paa Juletræet: saa var Bogen bleven udsolgt i Løbet af 8 Dage. Der var bleven en Fimsen i hele Byen som var der rigtigt noget paa Færde; Trængselen af Karreter, som kjørte til Gratulation hos Prof., vilde være bleven saa stor, at det i flere Dage ikke vilde være til at tænke paa for en Fodgænger at komme over Knippelsbro. Det var Professor Heiberg Mand for!«*

Titlen optræder på forlagsreklamer i senere bøger af SK på Reitzels forlag, men i *Bladartikler*, udg. af Rasmus Nielsen (1857), anføres det s. 282, at bogen er udsolgt. P.C. Kierkegaard udsendte i 1862 en 2. udgave af OTA.

I SKs levetid udkom anden afdeling af OTA »Hvad vi lære af Lilierne paa Marken og af Himmelens Fugle« i

Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K8,

svensk oversættelse 1852.*